

СЕКЦІЯ 5

Фінансове забезпечення, облік та аудит у підприємстві

Коверза В.С., к.е.н., доцент

ДонНУЕТ імені Михайла Туган-Барановського, Кривий Ріг

СВІТОВИЙ ДОСВІД РЕГУЛЮВАННЯ КАПІТАЛУ БАНКІВ

Банківська система є однією з важливих складових економіки, оскільки пов'язана з усіма її секторами й саме вона забезпечує єдність економічного простору за рахунок підтримки руху фінансових потоків, грошового обігу, обігу капіталу, надання потрібного фінансування промисловим підприємствам, державному бюджету, приватним господарствам. Усе це сприяє здійсненню ефективної економічної діяльності суб'єктами господарювання, забезпечує стабільність економіки країни та сталий розвиток суспільства загалом [1].

Проблеми функціонування та розвитку банківських систем досліджували вітчизняні та зарубіжні вчені Г. Белоглазова, А. Грязнова, О. Лаврушин, Х. Мінські, Дж. Стігліц, Г. Тосунян, М. Ю. Андреева, І. С. Благун, В. В. Вітлінський, В. М. Гейць та інші.

Проте, як показує світовий досвід та результати діяльності банківського сектору наших країн сусідів – Росії та Польщі, забезпечення фінансової стійкості, надійності та перспектив розвитку банківництва передбачає вирішення проблеми регулювання банківського капіталу у теоретичному, прикладному, методологічному та організаційному вимірі, незалежно від просторових кордонів. Дослідження економічної літератури показали наявність різносторонніх поглядів та ряд невизначеностей у дослідженні сутності банківського капіталу, його структурних складових та функціонального призначення.

У практичній діяльності сучасні банки значно розширили джерела утворення капітальної бази – від застосування виключно власного капіталу (внески засновників, акціонерів, резерви, капіталізований прибуток) до залучення коштів на міжбанківському ринку, випуску власних боргових цінних паперів, врахування субординованого боргу. Це дає підстави визначити банківський капітал як грошові кошти і виражені в грошовій формі частки матеріальних, нематеріальних і фінансових активів, що перебувають у розпорядженні банків і використовуються ними для здійснення операцій із розміщення коштів і надання послуг з метою отримання прибутку.

Зміст регулювання банківського капіталу полягає у встановленні та відстеженні дотримання нормативних вимог щодо величини банківського капіталу, оптимізації його структурних складових відповідно до стратегії розвитку, цілей діяльності банків та рівня, притаманних їм фінансових ризиків.

Регулювання банківського капіталу у глобальному фінансовому просторі та на рівні банківського сектору кожної країни має ґрунтуватися на принципах дотримання ринкової дисципліни та забезпечення інформаційної прозорості діяльності банків, визначення кількісних та якісних критеріїв формування та використання банківського капіталу з урахуванням ризиків.

Світова фінансова кризи та напруги її подолання виявили недосконалість міжнародних регулятивних положень щодо капіталу, зокрема угоди Базель II, що потребує перегляду та доопрацювання[2]. Актуальним на міжнародному рівні є створення наднаціональних регуляторів фінансового ринку, до компетенції яких належатиме й розробка положень і рекомендацій щодо регулювання банківського капіталу. Враховуючи статистичні дані діяльності банківського сектору України, Росії та Польщі у період подолання кризових наслідків [3; 4], спільними аспектами у регулюванні банківського капіталу є такі:

- забезпечення реалізації стратегії поступового нарощення банківського капіталу (збільшення величини банківського капіталу по відношенню до ВВП країни, зростання обсягів капіталізації банків через покращання його якісних складових, перегляд вимог до показників достатності капіталу із забезпеченням їх диференціації для різних груп банків);
- подолання залежності втрати капіталу банків від дії фінансових ризиків, зокрема кредитних (компенсація втрат пов'язаних із формуванням резервів під можливі втрати за кредитними операціями банків, врахування взаємозв'язків з валютними ризиками);
- обґрунтування позиції регуляторів щодо консолідації банківського капіталу, нормативів капіталу для малих вітчизняних банків та функціонування транснаціональних фінансових корпорацій на території названих країн з урахуванням особливостей нормативно-правового та економічного регулювання у цих країнах та факторів глобалізації у фінансовому секторі.

Література:

1. Слобода Л.Я. Регулирование банковского капитала: Украина, Россия, Польша [Текст] / Слобода Л.Я. // Банківська система України в умовах глобалізації фінансових ринків: Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції. 14-15 жовтня 2010 р. – Черкаси: ЧІБС УБС НБУ, 2010. – С.
2. Степаненко О.П. Тенденції інноваційного розвитку банківської системи України [Текст] / О.П. Степаненко // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 6 (132). – С. 275–282
3. Financial stability report 2016 [Текст] / Електронний ресурс / <http://www.imf.org/external/russian/pubs/ft/weo/2016/01/pdf/texttr.pdf>

2. Статистичні показники діяльності банків України / Електронний ресурс // [http: // www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)